

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”

**SECURITATE ȘI APĂRARE
ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ**

***SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE
CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ***

STRATEGII XXI

București, 17-18 aprilie 2008

Secțiunea 9:

**COMUNICARE PUBLICĂ,
INTERCULTURALĂ ȘI DE INFLUENȚARE**

Coordonator:

Col. prof. univ. dr. Ioan DEAC

**EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE „CAROL I”
BUCUREȘTI, 2008**

Moderatori:

- Dumitru IACOB;
- Diana-Maria CISMARU;
- Margareta BOACĂ;
- Ioan DEAC;
- Mihai ȘOMORDOLEA;
- Călin SINESCU;
- Carmen ȚURCANU

Comitet științific:

- Col. prof. univ. dr. Ioan DEAC;
- Col. (r) prof. univ. cons. dr. Dumitru IACOB;
- Col. (r) prof. univ. dr. Emil ION,
- Conf. univ. dr. Margareta BOACĂ

Secretar științific:

- Dr. Mihai ȘOMORDOLEA

Locul de desfășurare: Universitatea Națională de Apărare “Carol I”

COPYRIGHT: Sunt autorizate orice reproduceri fără perceperea taxelor aferente cu condiția precizării sursei.

- *Responsabilitatea privind conținutul articolelor revine în totalitate autorilor*

Tehnoredactare computerizată: p.c. Florina Gruia

ISSN 1844-3095

CUPRINS

STEREOTIPURILE ÎN COMUNICAREA INTERCULTURALĂ.....	7
<i>Margareta BOACĂ</i>	
„SOCIAL MEDIA” ȘI PARADIGMELE COMUNICĂRII DE MASĂ.....	16
<i>Diana-Maria CISMARU</i>	
IDENTITY WITHIN THE EUROPEAN UNION THROUGH THE LENS OF RITES OF PASSAGE	25
<i>Aura CODREANU</i>	
NEGOCIEREA CA DIPLOMAȚIE	37
<i>Ion Tudor COMAN</i>	
UTILIZAREA NOILOR TEHNOLOGII DE COMUNICARE ÎN MANAGEMENTUL CRIZELOR.....	45
<i>Dr. George DAVID</i>	
INFLUENȚARE PUBLICĂ.....	59
<i>Ioan DEAC</i>	
UTILIZAREA COMUNICĂRII NONVIOLENTE ÎN MEDIEREA CONFLICTELOR.....	67
<i>Lt. drd. Simona ERCIULESCU</i>	
REZOLVAREA UNOR SITUAȚII DE CRIZĂ PRIN PRISMA RELAȚIILOR PUBLICE ÎN TEATRELE DE OPERAȚII	77
<i>Col. Adrian FULEA</i>	
DESPRE MECANISMELE DISCRETE DE FUNCȚIONARE ALE TEORIEI CONSPIRAȚIEI.....	89
<i>Col. dr. Călin HENTEA</i>	
COMUNICAREA POSTSCHIMBARE ȘI MANAGEMENTUL STABILITĂȚII.....	98
<i>Maria IACOB Dumitru IACOB</i>	

INTERNETUL – METACOMUNICAREA FLUIDĂ A POSTMODERNITĂȚII	104
<i>Doina ILIE</i>	
GENEZA COMUNICĂRII VERBALE	114
<i>Adrian LESENCIUC</i>	
TRATATUL DE LA LISABONA PRIN PRISMA IDENTITĂȚII CULTURALE ȘI NAȚIONALE.....	128
<i>Diana Cristiana LUPU</i>	
NONVERBALUL ÎN COMUNICAREA POLITICĂ: GESTICA	138
<i>Marina Luminița MILITARU</i>	
ÎNTRERUPERI ALE REPLICILOR ÎN TALK SHOW-UL ELECTORAL. TIPOLOGII CURENTE	146
<i>Marina Luminița MILITARU</i>	
CALITATEA, ELEMENTELE ȘI CERINȚELE COMUNICĂRII PUBLICE ÎN SISTEM MILITAR - CONSIDERAȚII PRIVIND ROLUL OFITERULUI DE RELAȚII PUBLICE ÎN JANDARMERIA ROMÂNĂ.....	154
<i>Marius MILITARU</i>	
ANALIZĂ A PROCESULUI DE COMUNICARE PUBLICĂ INSTITUȚIONALĂ CA INSTRUMENT DE INFLUENȚARE ÎN CAZUL RĂPIRII CELOR TREI JURNALIȘTI ROMÂNI ÎN MARTIE 2005.....	162
<i>Dan MIRCEA</i>	
INTERNET ȘI TERORISM – CYBERTERORISM ÎN SECOLUL XXI	176
<i>Marina MUSCAN</i>	
COMUNICAREA ÎN SOCIETATEA SECOLULUI XXI	195
<i>Catherine PĂVĂLOIU</i>	

CONSIDERENTE ASUPRA CONSECINTELOR GLOBALIZĂRII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE.....	203
<i>Maria Carmen Nadia PETRE</i>	
<i>Vlad Iuliu PETRE</i>	
ASPECTE PRIVIND PORTRETUL CANDIDATULUI ÎNTRE REAL ȘI IDEAL.....	211
<i>Maria Carmen Nadia PETRE</i>	
<i>Vlad Iuliu PETRE</i>	
DESPRE NOUA DOCTRINĂ DE RELAȚII PUBLICE A NATO	217
<i>Marian PREDOAICA</i>	
MEDIA ȘI TERORISM.....	230
<i>Lt.col. drd. Aurel Mircea ROMOCIA</i>	
<i>Lt.col. drd. Alexandru TEODORESCU</i>	
ETICA DIALOGUL PERSUASIV ÎN COMUNICĂREA PUBLICĂ.....	269
<i>Nicolae ROTARU</i>	
VALENȚE ALE TRINOMULUI LIMBAJ-DISCURS-PUTERE ÎN COMUNICAREA POLITICĂ.....	281
<i>Călin SINESCU</i>	
MARKETINGUL POLITIC ȘI COMUNICAREA POLITICĂ	297
<i>Călin SINESCU</i>	
DE LA “ȚIGAN” LA RROM	313
<i>Maria STOICOVICI</i>	
INFORMATION OPERATIONS IN KOSOVO FORCE	327
<i>Mihai ȘOMORDOLEA</i>	
IMPLICAȚII PSIHOPEDAGOGICE ALE COMUNICĂRII (DIDACTICE) EDUCAȚIONALE	335
<i>Georgeta STĂNCULEA</i>	
<i>Carmen ȚURCANU</i>	

OPINII PRIVIND MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL ȘI COMUNICAREA ORGANIZAȚIONALĂ.....	343
<i>Carmen ȚURCANU</i>	
<i>Georgeta STĂNCULEA</i>	
EUROPEAN CULTURE” WITHIN THE EUROPEAN SOCIETY OF KNOWLEDGE	353
<i>Carmen CHIREA-UNGUREANU</i>	
<i>Andra SECELEANU</i>	
COMUNITĂȚILE VIRTUALE – COROLAR TEHNOLOGIC AL COMUNITĂȚILOR GLOBALE.....	369
<i>Elena-Mădălina VĂTĂMĂNESCU</i>	
PROIECT MANAGEMENTUL COMUNICĂRII ÎN ZONELE DE CRIZA- APLICABILITATEA CONCEPTELOR DIN SECTORUL CIVIL	385
<i>Dragoș VÎNTU</i>	
ROLUL CONSTRUCTELOR MENTALE ÎN COMUNICAREA INTERCULTURALĂ	394
<i>Cristina GELAN</i>	
INDEX AUTORI.....	402

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I“
Sesiunea de Comunicări Științifice „STRATEGII XXI“
SECURITATE ȘI APĂRARE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ
Secțiunea
Comunicare Publică, Interculturală și de Influențare
București, 17–18 aprilie 2008

CONSIDERENTE ASUPRA CONSECINȚELOR
GLOBALIZĂRII ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

Maria Carmen Nadia PETRE*
Vlad Iuliu PETRE**

We have to point out that there is neither a generally accepted nor a definitive definition of the globalization. The reason is that the globalization includes a series of complex and dynamic processes acting in different areas of a society. It can be a phenomenon, an ideology, a strategy or altogether. Nevertheless this “phenomenon” is surprising by it’s ability to comprehend all the components of the global social system - politics, economy, military, financial, technological, social, religious, ecological subsystems – adapting them and reaching finally to the “integration at global level of the financial markets, state-nations and technologies, in the framework of an unprecedented capitalist free market”.[1]

I. Introducere

Tema pe care am ales-o este un subiect incitant și cu ajutorul bibliografiei avută la dispoziție voi încerca în paginile care urmează, să fac o scurtă investigație în profunzimea teoriilor și predicțiilor mai mult sau mai puțin verosimile care se vehiculează despre globalizare și efectele acesteia în sfera relațiilor internaționale.

Pentru aceasta voi încerca să prezint mai întâi conceptul de globalizare, așa cum este acesta prezentat de diferiți teoreticieni în domeniu. Trebuie spus că nu există o definiție a globalizării într-o formă universal acceptată și probabil nici definitivă. Motivul rezidă în faptul că globalizarea include o multitudine de procese complexe cu o dinamică variabilă atingând domenii diverse ale unei societăți. Ea poate fi un fenomen, o ideologie, o strategie, sau toate la un loc.

Globalizarea este un proces, sau un set de procese, care întruchipează o transformare în organizarea spațială a relațiilor și tranzacțiilor sociale – analizate în termenii extensiunii, intensității, vitezei și impactului lor – generând

fluxuri și rețele transcontinentale sau inter-regionale de activitate, interacțiune și exercitare a puterii. [2]

Mai prozaic spus, globalizarea deschide spațiul național pentru fluxul de persoane, bunuri, capital, tehnologie, informație, determinând, sub auspicii politice și economice, stabilirea de legături între diferitele paliere (orizontale și verticale) de organizare a societății. Globalizarea descrie schimbările în societăți și în economia mondială care rezultă din comerțul internațional extrem de crescut și din schimburi culturale. Descrie creșterea comerțului și a investițiilor datorită căderii barierelor și interdependenței dintre state. Ea poate fi măsurată prin compararea datelor statistice oferite de ultimele decenii: de la valoarea capitalului străin investit, densitatea rețelelor comerciale, numărul de corporații multinaționale, organizații neguvernamentale internaționale și organizații guvernamentale, până la cheltuielile din domeniul militar, multinaționalitatea eșafodajelor militar-industriale și diversificarea actorilor implicați în comerțul cu armament.

Globalizarea are un caracter universal în sensul că a ajuns să afecteze structura tuturor componentelor sistemului social global – subsistemul politic, economic, militar, social, religios, ecologic etc. Din această perspectivă putem vorbi și despre o specializare a globalizării, adică de globalizare politică, militară, socială, financiară, tehnologică, ecologică și nu în ultimul rând, economică. În context economic este foarte des întâlnită referirea aproape exclusivă la efectele comerțului și în particular la liberalizarea comerțului sau la liberul schimb.

Relațiile Internaționale reprezintă un domeniu academic, o ramură a științelor politice, care studiază relațiile dintre actorii statali din cadrul sistemului internațional și interacțiunile lor cu actori non-statali (organizații interguvernamentale, organizații nonguvernamentale, corporații internaționale etc.). Acest domeniu de studiu este unul interdisciplinar, cele mai importante contribuții provenind din sfera științelor politice, economie, geopolitică, studiile de securitate, istorie, filozofie, drept, studii culturale (studii de arie). Principalele domenii de cercetare înrudite domeniului relațiilor internaționale sunt: economia politică internațională, politica externă, studiile de securitate și cercetările asupra păcii.

Termenul de relații internaționale se referă la totalitatea interacțiunilor din cadrul sistemului internațional și la domeniul de studiu care le cercetează. O structură a sistemului internațional, imaginată de Immanuel Wallerstein, este cea a cercurilor concentrice, ce au în centru statele puternic militarizate și industrializate, urmate de un nivel intermediar al statelor industrializate aflate în declin sau al celor slab industrializate aflate în ascensiune, pentru a fi încheiat de statele cercului periferic, state cu reale dificultăți economice, cu capacități militare foarte reduse, care nu pot emite pretenții pe scena internațională.

II. Globalizarea și efectele acesteia în sfera relațiilor internaționale

Pentru a putea vorbi despre globalizare și efectele acesteia în sfera relațiilor internaționale consider că cea mai simplă modalitate este de a prezenta mai întâi efectele globalizării asupra principalului actor din sistemul internațional și anume statul-națiune. Din perspectiva doctrinară *realistă*, nu i-a fost recunoscută calitatea de actor al relațiilor internaționale decât statului suveran, dinamica societății contemporane aruncând însă în desuetudine această delimitare și recunoscând importanța evident crescândă și altor entități, fie ele statale, fie organizațiilor guvernamentale internaționale sau non-guvernamentale internaționale și nu numai.

Pentru moment este dificil să vorbim cu oarecare certitudine despre efectele de lungă durată ale procesului de globalizare asupra comunității internaționale. Globalizarea comportă și noi provocări. Multe pericole au un caracter regional sau chiar planetar: catastrofele ecologice și tehnologice, criminalitatea transnațională, terorismul internațional etc. Intensificarea procesului de globalizare prezintă și unele pericole pentru economiile naționale. În același timp, din cauza distribuirii neuniforme a avantajelor globalizării, aspectele negative ale acestui proces se vor răsfrânge în special asupra țărilor în curs de dezvoltare, astfel încât acestea ar putea rămâne departe de progres sau chiar în afara lui.

Creșterea interdependenței în relațiile internaționale generată de globalizare aduce și noi aspecte ale noțiunii de “securitate națională și internațională” Crește numărul factorilor externi care influențează funcționarea stabilă a societății. Starea securității internaționale influențează din ce în ce mai mult posibilitatea de garantare a securității naționale. De aceea, menținerea stabilității la nivel global, acordarea asistenței în crearea unor astfel de mecanisme internaționale ce ar asigura o dezvoltare durabilă și echilibrată, va deveni o prioritate și una din principalele probleme pentru comunitățile regionale.

Problemele contemporane sunt deosebit de complexe, iar caracterul global al acestora devine tot mai evident. Rapiditatea transformărilor din mediul internațional actual, multitudinea de situații noi apărute sau caracterul deja cronic al unora impun cu necesitate soluționări exprese într-un timp limitat, rezolvări care adeseori se împotmolesc în mecanismul decizional greoi de la nivel național sau intră în impas datorită conflictelor de interese existente în mod inevitabil în cadrul unei organizații internaționale.

Evoluția procesului de globalizare și antrenarea în cadrul acestuia a tuturor aspectelor vieții contemporane au determinat dezbateri care au urmărit și concluzii cu referire la implicațiile pentru puterea și guvernarea statelor. În urma acestor confruntări au luat naștere trei școli de interpretare a rolului și a locului statului în ansamblul vieții globale [3].

Teza hiperglobalistă (Kenichi Ohmae, Martin Albrow, Walter Wriston) înțelege globalizarea și o analizează din perspectivă economică. Logica economică este aceea care structurează organizarea și dezvoltarea societății. Primordiale sunt piața globală unică în care competiția globală este principiul coordonator. Rețelele de producție, comerț și finanțe cunosc o evoluție superioară internaționalizării, în sensul că ele devin transnaționale – adică au capacitatea de a străpunge granițe naționale, incluzând teritorii și economii naționale, trecând astfel peste voința guvernelor naționale. Dispariția statului este inevitabilă ca urmare a organizării globale a economiei, a apariției instituțiilor de guvernare globală, a hibridizării culturilor și a contopirii lor într-un summum de valori universal acceptate. Apare o nouă ierarhie în rândul actorilor internaționali, culminând cu primordialitatea absolută a corporațiilor multinaționale, ceea ce presupune și o reconfigurare fundamentală a cadrului acțiunii umane și o creare a unei civilizații globale. Toți acești factori, ar duce, în accepțiunea hiperglobalistă, la dispariția *statului-națiune*.

În ceea ce mă privește, apreciez că această teorie este exagerată deși globalizarea economică nu poate fi negată. Hiperglobaliștii uită că statul dispune încă de un mijloc eficient încă, de soluționare a conflictelor și de eliminare a provocărilor: forța armată care-și raportează existența și utilitatea la un anumit teritoriu, aflat sub o guvernare națională.

Teoria sceptică înțelege globalizarea ca un fenomen exclusiv economic, care susținând primatul occidental în afacerile mondiale nu face decât să adâncească discrepanța dintre bogați și săraci, ajungându-se la o marginalizare economică accentuată a multor state din Lumea a III-a. Globalizarea este mai degrabă o regionalizare (blocuri comerciale) fără ca între aceste două procese să existe complementaritate. Forțele internaționalizării depind ele însele de puterea de reglementare a guvernelor naționale pentru a asigura continuarea liberalizării economice. În ceea ce privește o presupusă civilizație globală, din contră, lumea se fragmentează în blocuri civilizaționale și enclave culturale și etnice (după cum apreciază Samuel Huntington).[4] Concluzia care se desprinde este că internaționalizarea depinde de acordul și de sprijinul statului.

Scepticii tind să minimalizeze interdependența inevitabilă, maximizând, în schimb, diferențele dintre politica internă și cea externă. Este importantă voința politică a statului de a participa la procesul de internaționalizare, dar acesta nu acționează întotdeauna singur, iar voința poate fi înfrântă de diversele conjuncturi de pe plan internațional în fața cărora statul este forțat să cedeze.

Dependența față de celelalte țări a crescut, deci și conjunctura internațională determină tot mai mult conjunctura națională, prin simplul fapt că exporturile reprezintă o parte tot mai importantă a producției. Astfel, o recesiune în țara unui partener comercial va avea repercusiuni inevitabile. În acest sens, toate țările suportă constrângeri din exterior. Amploarea acestora depinde de gradul de deschidere al țării respective [5].

Teoria transformativistă (Ankie Hoogvelt, Michael Sandel, John Ruggie) consideră globalizarea contemporană ca fiind un proces nou, multidimensional, neavând precedent în istorie datorită caracterului tot mai difuz astăzi al distincției dintre intern și internațional, dintre afaceri interne și afaceri internaționale. Lumea continuă să fie divizată pe baza relațiilor de putere, elementul de noutate fiind gradul puternic de interdependență în care distanța geografică dispare.

Suveranitatea, teritorialitatea și puterea statală cunosc noi accepțiuni, statul aflându-se într-o competiție constructivă cu diverse forme de organizare transnațională și internațională. Structura socială globală este concepută ca un aranjament de trei cercuri concentrice, fiecare întretăind granițele naționale și reprezentând elitele, pe cei mulțumiți și pe cei marginalizați. Astfel, se recunoaște necesitatea unei forțe conducătoare și coordonatoare care se află deasupra celorlalte două lumi: a celor pentru care globalizarea înseamnă mai degrabă avantaje și progres și a celor pentru care globalizarea se distinge cu precădere prin dezavantaje și sărăcie.

Susținând că globalizarea transformă sau reconstituie puterea și autoritatea guvernelor naționale, transformativiștii resping atât retorica hiperglobalistă a sfârșitului suveranității statului-națiune, cât și convingerea scepticilor că nimic nu s-a schimbat în structura și în organizarea puterii statale. Globalizarea este asociată nu numai cu un nou statut privind suveranitatea statului, ci și cu apariția unor actori non-statali și non-teritoriali de organizare politică și economică la nivel global. Provocările la adresa supremației statului-națiune determină o adaptare a formei și a funcțiilor statului. Așadar, teoria transformativistă pune în evidență nivelul de interconectare globală fără precedent istoric, în care:

- globalizarea devine interesată de toate domeniile existenței;
- puterea guvernelor naționale nu dispare, dar este așezată pe principii noi, fiind reconstituită și reconstruită;
- forțele motrice sunt cele specifice modernității;
- comunitățile sociale, inclusiv cele politice, se reordonează, ajungându-se la o nouă arhitectură a ordinii mondiale;
- globalizarea este astfel înțeleasă ca o reșezare a relațiilor interregionale și a acțiunii la distanță (decizia luată într-un colț al lumii prezintă consecințe deosebite pentru statele aflate într-o zonă total opusă geografic);
- integrarea și fragmentarea globală există;

În concluzie, globalizarea acționează asupra puterii statale și asupra celei politice mondiale, transformându-le.

"Reducerea rolului statului, depinde deci mai puțin de globalizare, cât de locul națiunii pe care îl reprezintă, în ierarhia mondială. Pentru toate acele state națiune care nu sunt "campionii" globalizării, globalizarea nu lasă decât două opțiuni, aceea suveranistă sau o strategie de "închidere" față de exterior, promovată de unii, dar care n-ar putea fi decât un "drum cu sens unic" către

dezastru, sau regruparea în ansamble regionale de o mărime suficientă pentru a le face vizibile și apăra interesele, de a dezvolta sinergii și a regăsi un spațiu veritabil de suveranitate și o putere de negociere." [6]

Evoluția comunității umane în perioada ce a urmat celui de-al Doilea Război Mondial a adus profunde transformări în plan politic, economic și social, ceea ce a determinat apariția unor entități non-statale care și-au revendicat rolul și locul în procesul decizional și de transformare structurală la nivel internațional. Acceptăm drept actori pe scena mondială, în afara statelor și organizațiile guvernamentale, organizațiile neguvernamentale, corporațiile multinaționale, mișcările religioase și politice transnaționale și indivizii. Precizăm că actorii recunoscuți de relațiile internaționale nu coincid cu subiectele de drept internațional public; cu toate acestea, acțiunea lor nu trebuie să se desfășoare în afara cadrului legal instituit pe plan internațional și anume *cadrul creat de state în cadrul organizațiilor internaționale*.

Statul dorește să supraviețuiască, existența lui fiind încă necesară, chiar și numai pentru faptul că poate asigura un sentiment de identitate locuitorilor săi. Acționând în cadrul organizațiilor internaționale, statul nu-și poate înstrăina suveranitatea, nici liber, nici constrâns, pentru că astfel s-ar înstrăina ca entitate autonomă. Vorbim, în schimb, de o cedare/delegare de anumite atribute, proces conceput în cadrul anumitor limite. Elitele politice din întreaga lume vor să cunoască permanent adevărata stare de fapt legată de poziția statelor lor în rândul actorilor globali sau regionali.

Practica instituțională susține existența unor argumente care justifică necesitatea unor noi aranjamente în lumina organizării proceselor globale și regionale, a centrelor de decizie politică în curs de evoluție, precum Uniunea Europeană și a cererilor politice pentru noi forme de deliberare politică, soluționare politică, soluționarea conflictelor și transparența în procesul decizional internațional. La fel, asocierea globalizării cu universalismul produce efecte întrucât globalul nu este sinonim cu universalul. Interconectarea globală nu este resimțită de toate popoarele sau națiunile.

Din aceasta perspectivă, apreciez ca trebuie adusă o nota importantă de precauție în discuția asupra politicii și guvernării globale și a regimurilor internaționale în relația acestora cu statele și ordinea mondială, asupra următoarelor aspecte:

- Suveranitatea unui stat-națiune este subminată doar atunci când este înlocuită de forme „superioare”, independente, deterritorializate sau funcționale ale autorității, care reduc baza decizională justificată într-un cadru național. Suveranitatea națională implică ideea de îndreptățire de a conduce un teritoriu limitat de granițe și de autoritate politică în interiorul unei comunități, care are dreptul de a determina cadrul de reguli, reglementari și politici de a governa pe baza acestora.
- Globalizarea politicii nu înseamnă ca statul-națiune a dispărut, că identitatea națională și suveranitatea s-au dezvoltat sau autonomia statului a fost drastic

limitată. În acest context, instituționalizarea politicii globale și a guvernării globale nu mai este restrânsă la internaționalizarea activităților statului și ale guvernului.

În aproape fiecare sferă a activităților sociale, de la economic la cultural, s-a înregistrat o instituționalizare semnificativă a relațiilor și rețelelor transnaționale, adică a acelor relații și activități care întretaie granițele teritoriale naționale. Au apărut noi forme organizaționale, transnaționale, organizând oamenii și coordonând resurse, informații și locuri de putere socială peste granițele naționale, pentru scopuri politice, culturale, economice, tehnologice sau sociale.

În cadrul Uniunii Europene suveranitatea statelor și identitatea națională sunt clar divizate, astfel că, orice concepție a suveranității care susține indivizibilitatea, nelimitarea, exclusivitatea și perpetuarea formei de putere publică – concretizată în statul individual – este depășită.

Ca urmare, cum a observat de altfel și Curtea Europeană de Justiție, prin „crearea unei comunități pe o durată nelimitată, cu instituții și personalitate proprii și mai ales, cu puteri reale care provin dintr-o limitare a suveranității sau dintr-un transfer de putere dinspre state spre Comunitate”, statele membre ale Uniunii Europene nu mai reprezintă centrii unici de putere în cadrul granițelor proprii.

La sfârșitul celui de al doilea mileniu, comunitățile și civilizațiile politice nu mai pot fi caracterizate doar ca „lumi izolate”, acestea fiind implicate în structuri complexe de forțe, relații și mișcări suprapuse.

III. Concluzii

Impactul globalizării asupra identității naționale și a statelor-națiune sugerează o serie de determinări asupra identității naționale prin faptul că:

- Puterea politică efectivă nu mai poate fi asociată guvernelor naționale, aceasta fiind împărțită de diverse forțe și agenții la nivel național, regional și internațional.
- Comunitatea politică nu mai poate fi localizată la nivelul granițelor unui stat-națiune, ceea ce are impact asupra identității naționale.
- Câteva din cele mai importante forțe și procese care determină natura șanselor de viață în interiorul și între comunitățile politice, se află acum dincolo de limita statelor-națiune individuale.
- Existența unor arii și regiuni semnificative marcate de loialități întrepătrunse, interpretări conflictuale ale drepturilor și îndatoririlor, structuri legale și de autoritate, interconectate care atacă noțiunea de suveranitate, identitate națională etc. Funcționarea în sisteme regionale și globale tot mai complexe afectează autonomia și suveranitatea statelor.

Distincțiile între afacerile interne și internaționale, problemele politicii interne și externe, preocupările statelor-națiune legate de suveranitate,

identitatea națională și considerațiile internaționale în domeniu nu mai sunt atât de clare. De fapt, în toate sferile majore ale politicii, angrenarea comunităților politice naționale în fluxurile și procesele regionale și globale le implică într-o coordonare transfrontalieră intensivă.

Consideram ca globalizarea politicii contemporane și raporturile și identitatea națională modifică baza ordinii mondiale prin reconstituirea formelor tradiționale de stat suveran și prin reordonarea relațiilor politice internaționale.

Aceste procese transformative nu sunt inevitabile din punct de vedere istoric și nici nu sunt complet sigure. Ca rezultat, ordinea mondială contemporană este mai bine percepută ca o ordine complexă, contestată și interconectată, în care sistemul interstatal este tot mai înrădăcinat în rețele politice, regionale și globale.

Bibliografie

1. Thomas Friedman, *The Lexus and the Olive Tree: Understanding Globalization*.
2. Held, David, McGrew, Antony, Goldblatt, David, Perraton, Jonathan, *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 40
3. *Ibidem*, pp. 26-34
4. Samuel, Huntington, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Editura Antet, București.
5. Françoise, Milewski, *Marjele de manevră ale politicilor economice, din volumul Mondializarea dincolo de mituri*, volum coordonat de Serge Cordellier, Editura Trei, 2001
6. Regis, Benichi, *Histoire de la mondialisation*, Vuibert, 2003.

---

* Academia Tehnică Militară, București, George Coșbuc nr. 81-83, tel. 021 335.46.60, Maria Carmen Nadia Petre, șef bibliotecă e-mail : nadiav@mta.ro

** Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, București, Str. Ceasornicului nr. 19, Sector 1, tel/fax: 021 232.95.86, Vlad Iuliu Petre, specialist, e-mail: petrev@mira.gov.ro

INDEX AUTORI

BOACĂ, Margareta 7
CHIREA-UNGUREANU, Carmen 353
CISMARU, Diana-Maria 16
CODREANU, Aura 25
COMAN, Ion Tudor 37
DAVID, George 45
DEAC, Ioan 59
ERCIULESCU, Simona 67
FULEA, Adrian 77
HENTEA, Călin 89
IACOB, Dumitru 98
IACOB, Maria 98
ILIE, Doina 104
LESENCIUC, Adrian 114
LUPU, Diana Cristiana 128
MILITARU, Marina Luminița 138,146
MILITARU, Marius 154
MIRCEA, Dan 162
MUSCAN, Marina 176
PĂVĂLOIU, Catherine 195
PETRE, Maria Carmen Nadia 203, 211
PETRE, Vlad Iuliu 203, 211
PREDOAICA, Marian 217
ROMOCIA, Aurel Mircea 230
ROTARU, Nicolae 269
SECELEANU, Andra 353
SINESCU, Călin 281, 297
ȘOMORDOLEA, Mihai 327
STĂNCULEA, Georgeta 335, 343
STOICOVICI, Maria 313
TEODORESCU, Alexandru 230
ȚURCANU, Carmen 335, 343
VĂTĂMĂNESCU, Elena-Mădălina 369
VÎNTU, Dragoș 385
GELAN, Cristina 394